

QuickScan-Startklaar voor het schrijven-groep 2

Handleiding voor leerkrachten

Deze versie (01-2023) bevat enkele belangrijke aanvullingen.

Doel QuickScan-startklaar voor het schrijven

Met deze QuickScan maak je zichtbaar welke leerlingen uit groep 2 de papier- en pentaken voldoende uitvoeren en welke leerlingen meer ondersteuning nodig hebben bij het voorbereidend schrijven. Met een aantal tips kun je deze leerlingen een extra impuls geven ter verbetering, zodat ze een goede start kunnen maken bij het leren schrijven met de hand in groep 3. De afname duurt 10-15 minuten. De analyse van de resultaten kost ongeveer 15 minuten.

Toepassen van de QuickScan-Startklaar voor het schrijven

Afname

Het afnemen van deze QuickScan voor leerlingen van groep 2 duurt maximaal 15 minuten.

Materiaal

Eén print voor elke leerling:

- bijlage 1: leerling kleurplaat¹

De leerlingen gebruiken de potloden uit de klas waar ze gewoonlijk mee tekenen en kleuren.

Uitvoering

1. Deel de leerling kleurplaten uit.
2. Geef de volgende instructie:¹
  - “Schrijf je naam naast de zon.”
  - “Kleur de rondjes van de vis zo netjes mogelijk in.”
  - “Tekenen een gezichtje in de zon.”
3. Verzamel alle kleurplaten, waarmee je de **zeefmethode** uitvoert:
  - Pak één voor één de kleurplaat met de naam van het kind, de versierde zon en de ingekleurde rondjes van de vis. Beoordeel op basis van een globale indruk:²
  - Maak twee stapels
    - Voldoende resultaat (alles groen, max 1 oranje) leg je op de eerste stapel;
    - Onvoldoende resultaat (vooral oranje/rood) leg je op de tweede stapel.

Zie ook de figuur met stoplicht-verwijzingen.

Opdracht	Voldoende	Twijfel	Onvoldoende
Eigen naam schrijven	Schrijft leesbaar eigen naam (eventueel in spiegelschrift)	Schrijft enkele letters van eigen naam	Kan eigen naam niet schrijven
Kleuren	Kleurt binnen de lijntjes (een klein beetje eroverheen mag, rondjes worden geheel ingekleurd)	Rondjes zijn niet geheel ingekleurd	Kleuren gebeurt krasserig met uitschieters buiten de lijn
Tekenen (lijnvoering)	Maakt vloeiende lijnen	Maakt bibberige lijnen	Het lukt niet om ogen, neus en mond in de zon te tekenen

Wat te doen na de analyse? Hierbij een paar tips:

Bij moeite met eigen naam schrijven

- Schrijf de naam van het kind op een voorbeeldkaartje in kapitalen (eenvoudige hoofdletters) en stimuleer het kind zijn naam na te tekenen; Kapitalen zijn eenvoudige letters die bestaan uit stokken en rondjes en zijn gemakkelijk na te maken;
- Laat het kind deze kapitalen op zijn eigen manier 'schrijven'. De schrijfletters van de methode worden in groep 3 aangeleerd, daarbij wordt dan voldoende aandacht besteed aan het juiste letterspoor.

Bij moeite met kleuren

- Laat het kind bij het kleuren met kleurpotloden experimenteren met donker (harde druk) en licht (zachte druk) kleuren, dit stimuleert het subtiele gebruik van druk tijdens het kleuren. Dit is belangrijk om te zorgen dat het kind later bij het schrijven een juiste pendruk kan toepassen;
- Laat het kind kleine vlakjes met kleurpotloden inkleuren, dit geeft snel resultaat en stimuleert de kleine bewegingen van de duim en vingers die belangrijk zijn bij het schrijven;
- Bij het kleuren van kleine vlakjes is het van belang ook aandacht te besteden aan het oefenen van ronddraaiende bewegingen die kleiner zijn dan één centimeter. Laat het kind ook rondjes maken van klein naar iets groter (van één centimeter naar drie centimeter en andersom), het kind leert zo de vingerbewegingen en polsbewegingen op elkaar af te stemmen.

Bij moeite met lijnvoering

- Wanneer kinderen moeite hebben met de lijnvoering en niet vloeiend, maar bibberig en schokkerig bewegen, is het belangrijk om de coördinatie en de lijnvoering te stimuleren;
- Bied kinderen veel kleur- en tekenactiviteiten aan;
- Maak een opbouw van grof naar fijn: van grof materiaal met de hele hand (vingerverf, scheerschuim, zand) naar grof materiaal in de hand (verven met een dikke kwast, krijten met stoepkrijt) naar fijner materiaal (dikpunters, kleurpotloden, korte wasco). Bied eerst 'vrije' taken aan; werken binnen strakke kaders (lijnen) lokt nauwkeurigheid uit en belemmert het soepele bewegen. Als de bewegingen vloeiender gaan, kun je kleuren binnen lijntjes kleuren stimuleren;
- Maak de lijnen van kleurplaatjes dikker (trefzones) zodat het kind succeservaring met kleuren kan opdoen met minder nadruk op nauwkeurigheid (uitschieten mag in de dikke zwarte lijnen).

Verder adviseren we om bij kinderen die nog niet startklaar zijn voor het schrijven in groep 3 WRITIC-assessment² in de klas af te nemen. Meer informatie hierover en het bijbehorende WRITIC-groepsprogramma³ voor in de klas kun je vinden op de website www.HvA.nl/WRITIC

We willen graag in kaart brengen wat de uitkomst is van deze QuickScan-Startklaar voor het schrijven.

Daarom vragen we je een foto te maken van het invulblad van de leerkracht en te mailen naar: schrijvenNL.nl@gmail.com. Gegevens zullen anoniem verwerkt worden.

Je kunt ook je vragen mailen.

Kijk op de website www.SchrijvenNL.nl voor het aanbod webinars over de QuickScan en handschriftonderwijs.

Wil je al aan de slag?

Lees dan het boek *Aan de slag met handschriftonderwijs*

<https://www.boomtestonderwijs.nl/product/100-8373> *Aan-de-slag-met-handschriftonderwijs*

Januari 2023

SchrijvenNL in samenwerking met uitgeverij Boom Testonderwijs

Referentielijst

1. Van Hartingsveldt MJ, Cup EHC, Corstens-Mignot MAAMG. Korte Observatie Ergotherapie Kleuters (KOEK), theorie - observatie - advies. Nijmegen: Uitgeverij Ergoboek; 2006.
2. Van Hartingsveldt MJ, De Vries L. Klaar om te schrijven? Writing Readiness Inventory Tool In Context (WRITIC) theorie - assessment - advies. Amsterdam: Hogeschool van Amsterdam, lectoraat Ergotherapie - Participatie & Omgeving 2016.
3. Van Hartingsveldt MJ, De Vries L. Startklaar voor het schrijven! Writing Readiness Intervention Tool In Context - WRITIC-groepsprogramma. Amsterdam: Hogeschool van Amsterdam, lectoraat Ergotherapie - Participatie & Omgeving; 2020.